

R. Vaughan Williams:

Fantasia on a Theme by Thomas Tallis

I sitt arbeide med å redigere boken engelske hymner i 1906 kom V.W. over 9 melodier, alle i forskjellige kirketonearter skrevet av Thomas Tallis (1505-1585). Dette var Tallis' bidrag til erkebiskopens "Metrical Psalter" utgitt i 1567. Den tredje av disse melodiene (i frygisk toneart) valgte V.W. som utgangspunkt for sin Tallis-fantasi (1910). Verket er instrumentert for et dobbelt strykeorkester og strykekvartett (oftest spilt av stemmeleiderne i orkesteret.)

I verket finner vi noen karakteristika for både Vaughan Williams spesielt og engelsk musikk generelt som er verdt å kommentere. For det første er det selve utgangspunktet for komposisjonen. Selv langt mer radikale komponister i England i dag (som Birthwistle, Dillon, Ferneyhough og ikke minst Maxwell-Davies) søker påfallende ofte tilbake til Elizabethianernes musikk med sin til tider konstruktive, intrikate polyfoni gjerne basert på en underliggende Cantus Firmus (=en underliggende, fastholdt melodi.)

Denne bindingen til tradisjonen kan kanskje forklares med at engelsk musikk lenge var plaget av en mangel på en reell arverekkefølge. Selv medregnet Elgar er det først med Ralph Vaughan Williams at det dukker opp en komponist som ser det som sitt livsprosjekt å gi England tilbake en egen musikalsk identitet.

Videre har den engelske musikken kanskje som en følge av natur og klima en tendens til å dvele ved de musikalske teksturene. Den engelske tradisjonen er altså som vår egen, i hovedsak naturlyrisk, og selv om poenget kan virke på grensen til det banale er svært mye av den engelske lyriske musikken skrevet i en langsom og vennlig pulserende 6/8-dels takt. Så også her i V.W. Tallis-fantasi som til tross for en rapsodisk form er stramt nok strukturert til å gi rom både for grandiose tutti-virkninger og intime kammermusikalske øyeblikk.